

Does Dishsoap need a Hechsher for Pesach?

Introduction: All year X Pesach & Taharot

<p>משנה טהרות ח/ו-כלל אמרו בטהרות: כל המיוחד לאוכל אדם, מאכל הכלב.</p>	<p>מסכת עבודה זרה ס"ז: "לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך"; כל הראויה לגר קרויה "נבילה", שאין ראויה לגר אינה קרויה "נבלה".</p>
<p>מסכת פסחים מ"ה-ת"ר: הפת שעטיפשה ונפסלה מלאכול לאדם, והכלב יכול לאוכלה=מטמאה טומאת אוכלין [ק"י]- כל זמן שהיא ראויה לכלב= לא פקע תורת אוכל</p>	<p>שולחן ערוך [נו"ד ק"מא]- כל דבר שטעמו פגום אינו אוסר תערובתו.</p>
<p>מינהג בכביצה, ונשרפת עם הטמאה בפסח.</p>	<p>הסבר הט"ז [שם א]- דכשהן בעצמן פגומין וסרוחין = בטל חשיבותיהן.</p>
<p>הר"ן [שם על הר"ף ד"ה תנו רבנן]- וכי תימא; אמאי צריכה ביעור? והא "נבילה שאינה ראויה לגר לא שמה נבלה"?... "ל"ל דהכא שאני, מפני שראויה לחמע בה כמה עיסות אחרות.</p>	
<p>סיכום המג"א [תמ"ב/י"ד]- ולכן צריך נפסל מאכילת כלב דוקא, ולא סגי בנפסל לאדם.</p>	

Source # 1; Non Edible Chametz can be Benefited from

מסכת פסחים דף כ"א: - חרכו קודם זמנו [ק"י]- ... שחרכו צלור יפה קודם זמנו, שצטל טעמו ומלכותו- **מותר בהנאה** אפילו לאחר זמנו

הסבר התוספות [שם ד"ה חרכו קודם זמנו]- וכגון שנפסל **מלאכול לכלב**, דבענין אחר לא הוי שרי דומיא דפת שעטיפשה. **תרומת הדשן** [א/קכ"ט] - דיו שהוא מבושל בשכר שעורים... יראה דשרי לכתוב בו... שהן מרים יותר מ"ראש ולענה" = ודאי נפסל משתיית כלב קודם הפסח, והוי כ"חרכו קודם זמנו דמותר בהנאה לאחר זמנו"... לא צריכין להחמיר בני"ד,

Source # 2; Non Edible Chametz can Stay in the House

הר"ן [פסחים י"ד בדפין]- הא אם נפסלה מלאכול לכלב = **אינה צריכה שריפה**.

שולחן ערוך [או"ח תמ"ב/א-ב, ט']- ... אבל דבר שיש בו תערובת חמץ ואינו ראוי לאכילה, **מותר לקיימו בפסח**; ... **הפת עצמה** שעטיפשה ונפסלה מלאכול הכלב, ומלוגמא שנסרחה, **אינו חייב לבער**... חמץ שנתעפש קודם זמן איסורו ונפסל מאכילת הכלב, או ששרפו באש (קודם זמנו) ונחרך עד שאינו ראוי לכלב, או שייחדו לשיבה וטח אותו בטיט, מותר לקיימו בפסח.

Can I EAT Non-Edible Chametz?

<p>הרא"ש (פסחים ב/א)- דאע"פ דבטלה דעת האוכל אצל כל אדם, =מכ"מ כיון דאיהו קאכיל ליה = אסור. וכן כתב הרב הברצלוני ז"ל, וזה לשונו: "והני מילי דמותר בהנאה לאחר זמנו, אבל באכילה לא".</p>	<p>תרומת הדשן [א/קכ"ט]- דיו שהוא מבושל בשכר שעורים ... דנראה דהא דאסרי גאונים דלעיל חמץ שחרכו קודם זמנו באכילה, היינו משום דכיון דמחשבנינו ובעי למיכליה = לא איפסיל לדידיה מאכילת אדם, וכ"ש מאכילת כלב... אבל במה שנותן הקולמוס בפיו כדי להחזיקה, ואגב זה טועם מן הדיו בלא כוונה, לא מחשבנין בהא מידי.</p>	<p>הר"ן [פסחים ה: ד"ה "חרכו"]- דאפילו באכילה נמי שרי, כיון שיצא מתורת פת קודם שיחול בו איסור חמץ! אלא לפי שאין דרך אכילה בלחם חרוך, נקט לישנא דמותר בהנאתו. דאפילו אכיל ליה, לאו</p>
<p>הסבר הב"ח [או"ח תמ"ב]- וקשיא לי, דמאי נפקא מינא באכילה דידיה? וכי אילו אכל עפר ליחייב?... דרחמנא אמר "לא תאכל חמץ" דוקא מאי דהוי לחם חמץ בלשון תורה, והאי עפרא בעלמא הוא? ואפשר לומר, דפת שעפשה... אע"פ דבעיניה לא אכלי ליה אינשי... דכיון דע"י תערובת אכלי ליה אינשי, אעפ"י שהוא אכלו בלא תערובת, לדידיה חשביה אכילה ואסור. ואינו דומה לעפר ממש, שאינו נאכל אפילו על ידי תערובת לשום אדם... כנ"ל ליישב הרא"ש שאנו</p>		

1 בצורה דומה מצינו דעה יחידאית בנושא סתם יינם שהושם בדיו: פסקי תוספות, ע"ז ב/סא- דיו יבש שנותנים בו יין... יש להחמיר לפי שבעודו לח נותנו לפיו הקולמוס". אבל השולחן ערוך [נו"ד קל"ד/י"ג] פסק נגדו: דיו של עובד כוכבים (ר"ת), מותר, דכל זה הוי לפגם. וה"ה בכל כיוצא בזה. ויש מחמירים בדיו של עובד כוכבים, מפני שלפעמים נותן קולמוסו לתוך פיו והדיו עליו (ת"ה סימן קכ"ט כל בו בשם הר"ף). ועיין לעיל סימן קכ"ג דנהגין היתר בדבר שנותנים בו חומץ, הואיל והוי לפגם, ונראה דהוא הדין בדיו. אפילו היה בו ודאי יין נסך, אינו אלא פגם ושרי. כן נראה לי.

נוהגים כמותו.	אכילה היא.
---------------	-------------------

Precedent

<p>פסקי תוספות [ע"ז ב/סא]-דיו יבש שנותנים בו יין...יש להחמיר לפי שבעודו לח נותנו לפיו הקולמוס.</p> <p>שולחן ערוך [נו"ד קל"ד/י"ג]- ויש מחמירים בדיו של עובד כוכבים, מפני שלפעמים נותן קולמסו לתוך פיו...</p>	<p>שולחן ערוך [נו"ד קל"ד/י"ג]- דיו של עובד כוכבים מותר, דכל זה הוא לפגם... ועיין לעיל סימן קכ"ג דנוהגין היתר בדבר שנותניו בו חומץ, הואיל והוא לפגם, ונראה שהוא הדין בדיו. אפילו היה בו ודאי יין נסך, אינו אלא פגם ושרי. כן נראה לי.</p>
--	---

In the Codes

<p>שאגת-אריה [ע"ה]- ומסתברא לי, דאוכלין ומשקין שאינן ראויין אפי' לרפואה אסור, דכיון דאכלו=אחשבינהו. וכה"ג כתב הרא"ש בר"פ... דאע"ג דבטל דעת האוכל אצל כל אדם, מ"מ, כיון דאיהו קאכיל ליה אסור...</p>	<p>מגן אברהם [שם ט"ח]-ולא חיישינן שיתן קולמסו לתוך פיו, וחמץ שנפסל מאכילת כלב אסור באכילה, דכיון שנותן שלא בכונה ליכא קפיידא, דדוקא לאכלו בכונה אסור דאחשביה (ת"ה).</p> <p>משנה ברורה [שם מ"ג, מ"ה]- אבל באכילה אסור מדרבנן עד אחר הפסח, ואף על גב דאכילה שאינה ראויה היא, דהא נפסל לכל, מכל מקום, כיון שהוא רוצה לאכול=אסור דהא אחשביה. ודוקא בזה דאחשביה! אבל אם נפל ממילא חמץ זה שנפסל מאכילת כלב לתוך המאכל, אפילו רק ברובו, אין לאסור לאכול אותו המאכל, דהא חמץ זה הוא כעפרא בעלמא...ולא חיישינן שמא ישכח ויתן קולמוסו לתוך פיו...דזה דוקא כשאכלו בכונה, ומשום דהוא אחשביה, מה שאין כן בזה שהוא שלא בכונה.</p> <p>שו"ת נודע ביהודה [מהדורה תנינא-יו"ד סימן נז]-אף שנפסל מלאכול לכלב אפי"ה אסור לאכול, וראיה ממ"ש המג"א שם בס"ק ט"ו בדיו גם זה אינו ראיה ששם אוכל הדבר ההוא כמו שהוא וא"כ חזינן שאיהו חשבו אף שנפסל מכלב אבל אם אינו אוכלו כמו שהוא אלא שנותנו לדבר אחר לתקן על ידו מאכל אחר אינו מחשבו ראוי בפני עצמו.</p>	<p>שולחן ערוך [או"ח תמ"ב/י]- דיו שהוא מבושל בשכר שעורים = מותר לכתוב בו בפסח.</p> <p>שו"ת מנחת יצחק [ח/קטז]- והנה הגאון המהרש"ק ז"ל שם בתשובתו פשיטא ל"י כל כך להיתרא, עד שהרחיק לכת לומר, "וצחקתי על החוששין לאסור, ומטעם שנפסל מאכילת כלב". וכי שבספר מור וקציעה הביא כן בשם אביו הגאון החכ"צ ז"ל, ששחק בזה על האוסרין</p>
---	--	---

Ramifications

1) DISH SOAP

שו"ת אגרות משה [יו"ד בל-] .. בדבר בורית מאלקאהאל שעושין מחלב, ואופן עשיית האלקאהאל הוא שמתחלה מבשלים החלב עם מיני עסיד, ומה שראוי לאכילת אדם מסלקים משם, ואת החלק שאינו ראוי לאכילה מבשלים אותו... **שהוא סם המות להרבה בע"ח**, אם מותר להשתמש בבורית זה לנקות כלים? **הנה אם אמת הדבר, איני רואה בזה שם איסור**, דרק לאכול דבר איסור שנפסל מלאכול לכלב אוסר הרא"ש... דכיון דאיהו קאכיל ליה אסור והוא מטעם אחשביה כדאיתא במג"א סימן תמ"ב ס"ק ט"ו מתה"ד סימן קכ"ט, דמה"ט מתיר לכתוב בחוה"מ"פ בדיו שמבושל בשכר שעורים, דאף אם ישכח ויתן לתוך פיו, **הרי יהיה זה בלא כוונה לאכילה דליכא אחשביה**.... וא"כ כ"ש שליכא אחשביה לאוכל בזה שמנקה הכלים, דאדרבה; כשהוא אוכל אינו ראוי לנקות הכלים, ולכן לע"ד אין לאסור לנקות בבורית שנעשה מאלקאהאל זה את הכלים. ואפילו לעשות לכתחלה האלקאהאל לצורך בורית מזה אין לאסור.

2) Medicine

חזון איש [מועד סי' קט"ז אות ח]-טבלאות רפואה שמעורב בהן קמח... אם הן מעורבין בדברים שאינן ראויין לאכילת אדם, אין בהן משום חמץ... דאי אפשר להפריד הקמח וגם אינו ראוי לחמץ בו, **ומותר לבולען בפסח לרפואה**. ואף למאי דמשמע מאחרונים ז"ל דלאכול לכתחילה אסור אפי' חמץ שנפסל מאכילת כלב... מ"מ ע"י תערובות שאר דברים מותר. **דלא שייד כאן אחשביה, דדעתו על הסמים**.

ציץ אליעזר [יב"ה]-בתרופות וכמוסות כאלה שמעורבין בדברים שאינן ראויין לאכילת אדם כנ"ל בחזו"א, יש שפיר להתיר לבולען בפסח לרפואה וכנ"ל, ורק משום ישראל קדושים הם יש לחזר לכתחילה אחרי כל הדרכים שלא יהא בהם כל תערובות חמץ שהן.

(3) בישׁוֹת שׁינׁיִים

שו"ת הר צבי יו"ד סימן צה

משחת שניים שיש בה תערובת איסור. בתשובה לשאלתו, על משחת שנים שיש בה תערובת של איסור, אם מותר לרחוץ בה את השנים, מפני שהוא דבר פגום. הנה דבר פגום, יש שהוא פגום לגמרי עד שיהא קץ לאכלו, שאינו ראוי לאכילת אדם כלל, ויש שהוא פגום קצת... אם לא נפגם לגמרי אלא שהוא פגום קצת, לא אמרינן שאינו אוסר תערובתו אלא כשנתערב איסור מועט עם היתר מרובה, אבל איסור מרובה לתוך היתר מועט ואפילו מחצה על מחצה אינו מותר עד שיפגום לגמרי שאינו ראוי למאכל אדם... אולם בנידון דידן יש להתיר משום שאין כאן אלא **טעימה בלא בליעה**...

נְסַפּוּז: דְּבָרִים שֶׁסָכִים בָּהֶם אֶת הַגּוֹף

יומא ע"ו

מנין לסיכה שהיא כשתיה ביום הכיפורים? אף על פי שאין ראייה לדבר זכר לדבר. שנאמר (תהילים קט) "ותבוא כמים בקרבו וכשמן בעצמותיו".

בכל השנה

<p>בה"ל בשם הגר"א [שכו שם, ד"ה בשאר חלב]- עיין בביאור הגר"א שדעתו כדעת הרבה מגדולי הפוסקים דאף בחול אסור דסיכה כשתיה, ועכ"פ מדרבנן אסור ודלא כר"ת וסייעתו שהתירו בזה לגמרי.</p>	<p>תוס' בשם ר"ת [נדה לב, תוד"ה וכשמן]- אומר רבינו תם... סיכה של שומן חזיר ושל חלב שריא".</p> <p>שולחן ערוך [או"ח שכו/י]- מותר לרחוץ ידיו במורסן. הגה: דגיבול כלאחר יד, שרי; ואסור לרחוץ ידיו במלח (אגודה), וכ"ש בבורית שקורין זי"ף בל"א, או בשאר חלב שנימוח על ידי והוי נולד.</p> <p>שולחן ערוך [או"ח יא/ח]- המשתחוה לפשתן נטוע, כשר לציצית, שהרי נשתנה.</p>
---	---

הכרעת הבה"ל [שכו שם, ד"ה בשאר חלב]- ...מיהו מנהג העולם לרחוץ בבורית שלנו הנעשים מחלב ורק איזה מדקדקים זהירין בזה. ואם מצוי להשיג בורית שנעשים שלא מחלב בודאי נכון לחוש לדעת המחמירין בזה.

לסיכום - 4 קטגוריות

<p>סירופ עם טעם טוב- הכשר לפסח + לכל השנה כולה, כי ראוי לאכילה. ויטמנים- אוכל לכל דבר [לדעת הרבה פוסקים] ולכן זקוק להכשר לכל השנה + פסח.</p>	<p>דברים ששמים על הפה/בפה אך לא "אוכלים" [אודם/משחת שיניים/טבליות]- יש מי שמחמיר [שאגת אריה ע"ה], <u>הרבה</u> מקילים שאין "אחשיביה" אם לא "אוכלים" [נדב"י מהדו"ק ל"ה, אג"מ ב/צ"ב].</p>	<p>משחות על הגוף [שמפו/משחה/סבון]- אין בעיה [חוץ מאלו שאומרים ש"סיכה כשתיה" בכה"ת ולא רק ביוה"כ]. מי שמחפש הכשר- יש דעה יחיד לסמוך עליו.</p>	<p>משחת נעליים /אקנומקיה /טישו/סבון לניקוי כלים, <u>וכל דבר שלא שמים בפה</u>- מותר לגמרי [אל תחפשו הכשר]</p>
--	--	--	--

